

**„Dźwiękiem, ruchem, słowem i ..... zabawy ogólnorozwojowe w
pracy z dziećmi i młodzieżą”**

opracowała: mgr Grażyna Ryba

1. Piosenka na powitanie do melodii pąsu, „Jeśli jesteś wesoły” z książki: Tańce, pąsy i zabawy przy muzyce dla dzieci w wieku przedszkolnym. Autorzy: Robert Domań, Iwona Bińto, Jolanta Kaszyca.

Podaj rękę koledze i przywitaj się – dwa koła współśrodkowe, dzieci twarzami zwrócone do siebie, uścisk prawej dłoni.

W prawo ukłoń się, w lewo ukłoń się – ukłon w prawo, ukłon w lewo.

Podaj rękę koleżance i uśmiechnij się – uścisk prawej dłoni

Dziś będzie dobry dzień – skłon głowy, trzy kłaśnięcia w dłonie i skok w swoją prawą stronę do nowego partnera.

2. Zabawa na melodię: Siekiera, motyka.....”

Ruch i podskok to zabawa.

Sport dla dzieci ważna sprawa.

Ręce w górę w przód i w bok,

Skłon do przodu przysiad, skok.

Głowa, ramiona, kolana, pięty,

Kolana, pięty, kolana, pięty.

Głowa, ramiona, kolana, pięty,

Oczy, uszy, usta, nos.

3. Piosenka na melodię „Mam chusteczkę haftowaną”

1. Jedna łapka, druga łapka, ja jestem niedźwiadek,
Trzecia łapka, czwarta łapka, a to jest mój zadek.
Lubię miodek, kocham miodek, zabieram go pszczołkom,
Jedną łapką, drugą łapką lub wypijam rurką.

2. Jedna łapka, druga łapka, ja jestem pieseczek,
Trzecia łapka, czwarta łapka a to mój zadeczek.
Kocham mięsko, lubię mięsko z lodówki wykradam,
Jedną łapką, drugą łapką szybciutko zajadam.

3. Jedna łapka, druga łapka, ja jestem koteczek,
Trzecia łapka, czwarta łapka, a to mój zadeczek.
Kocham mleczko, lubię mleczko zabieram go krówkom,
Jedną łapką, drugą łapką albo wciągam rurką.

4. Jam jest żabka, tyś jest żabka
My nie mamy nic innego.
Jedna łapka, druga łapka
Skrzydółka żadnego.

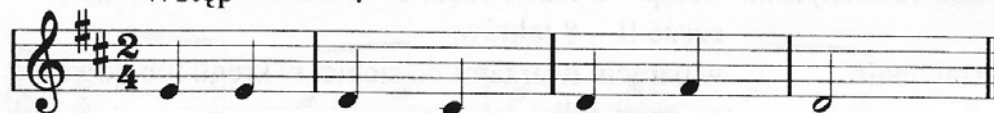
Pląs „JEŚLI JESTEŚ WESOŁY”

CD 8

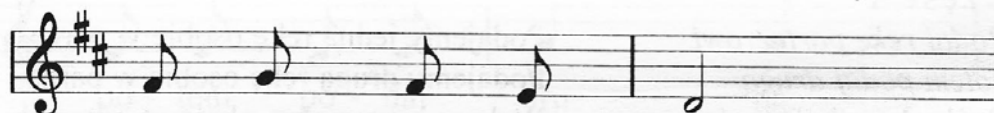
(Słowa i układ: Iwona Biśto, Robert Domań, Jolanta Kaszyca)

Wstęp

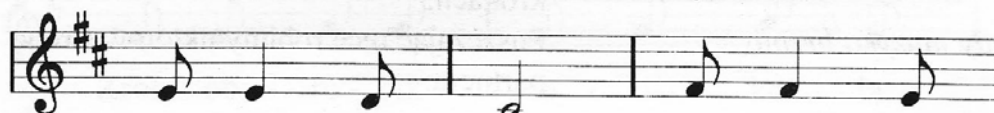
wersja instrumentalna

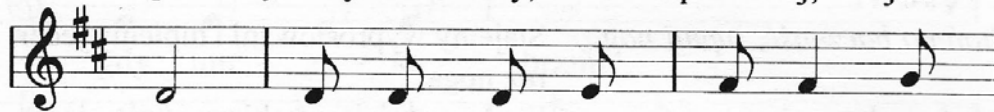
Je - śli je - steś we - so - ły,

to śpie - waj, jak my,

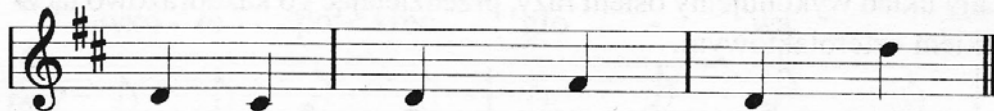
śpie- waj, jak my, śpie- waj, jak

my. Je - śli je - steś we - so - ły,

to śpie - waj, jak my. I licz

gło - śno - raz, dwa, trzy, hej!

Takt 2/4.

Tempo żywe.

Czas trwania 2:28.

Budowa muzyczna jednoczęściowa – 16 taktów, wstęp – 4 takty.

Ustawienie pojedynczo w kręgu lub dowolnie po całej sali.

4. "Las dźwięków" - zabawa z instrumentami.

Dwie grupy dzieci, jedna grupa stoi swobodnie na środku Sali z instrumentami perkusyjnymi. Druga grupa stoi w rzędzie przed pierwszą grupą, ma zawiązane oczy. Jej zadaniem jest przejść pomiędzy dziećmi z instrumentami nie uderzając się o nich. Dzieci z instrumentami na widok zbliżającego się dziecka zaczynają delikatnie grać na swoim instrumencie.

5. "Zgadnij, jaki instrument przestał grać" - zabawa z instrumentami.

Grupa dzieci tworzy koło trzymając się za ręce. W kole stoi jedno dziecko z zawiązanymi oczami, dookoła niego chodzą dzieci (troje-czworo) z instrumentami i „grają” na swoich instrumentach. Po chwili nauczycielka dotykając jednego dziecka z instrumentem wycofuje go z zabawy. Zadaniem dziecka jest zgadnąć, który instrument przestał grać. Na początku zabawy pokazujemy dziecku instrumenty wybrane przez inne dzieci oraz demonstrujemy ich dźwięki.

6. "Złap instrument" – zabawa z instrumentami.

Grupa dzieci tworzy koło trzymając się za ręce, w kole jest dziecko z zawiązanymi oczami oraz z jednym instrumentem. Dziecko z instrumentem, co jakiś czas uderza w nie zadaniem dziecka z zakrytymi oczami jest go złapać.

7. "Muzyczne historyjki" - instrumenty perkusyjne obrazki.

Na każdym obrazku umieszczamy znaki graficzne i wyrazy sugerujące odgłosy i dźwięki. Grupy prezentują swoje obrazki, wykorzystując różne przedmioty akustyczne, instrumenty oraz własne głosy. Pozostałe dzieci odgadują tytuły. Przykładowe tytuły obrazków: rzeka, las, maszyna, pole, wieś, zoo, miasto.

8. "Śpiewy z koszyka" - koszyk, kartki z zapisanymi zadaniami muzycznymi.

Przygotowujemy dla dzieci kartki z instrukcjami, w jaki sposób należy zaśpiewać znaną wszystkim piosenkę. Kartki wkładamy do koszyka. Następnie wyznaczone dziecko losuje jedną kartkę, a my odczytujemy znajdujące się tam polecenie. Zadaniem grupy jest zaśpiewanie danej piosenki w opisany na kartce sposób.

Np.: zaśpiewaj piosenkę o zimie cienkim głosem

Zaśpiewaj piosenkę o jesieni cicho

Zaśpiewaj piosenkę o kotku na sylabach „pa-la”

Zaśpiewaj piosenkę bardzo wyraźnie

Zaśpiewaj piosenkę o piesku na sylabie „pa”

Zaśpiewaj piosenkę o wiosnie niskim głosem.

9. "Dziwne miejscowości" - nagranie rytmicznej melodii, gwizdek.

Dzieci są podzielone na kilka małych grup. Naśladują pociągi, poruszając się w rytm melodii. Na sygnał gwizdka wszystkie zatrzymują się, a nauczycielka wyłącza muzykę. Dzieci wysiadają z pociągów w miejscowościach o dziwnych nazwach i bawią się tak, jak sugerują to nazwy.

Konikowo (skaczą jak koniki)

Małe Kozy (beczą jak małe kózki)

Ptaszkowo (fruwać po całej Sali)

Piesków świat (szczekają)

Bzyki muchy (bzyczą jak muchy i fruwią po sali)
Żabie błota (skaczą jak żaby)
Dzięciółowy stuk (rytmicznie stukają palcami o podłogę)
Tupotkowo (tupią w miejscu)
Śmiechy i chichoty (śmieją się)
Rozkołysany las (z rękami w górze kołyszą się jak drzewa)
Pajacykowo (skaczą jak pajacyki)
Samochodowy szal (jeżdżą jak samochody)
Księżycowy puch (poruszają się jakby były na księżycu)
Na drugi sygnał gwizdka dzieci wsiadają do pociągów (w swoich grupach) i odjeżdżają do kolejnej stacji.

10."Łańcuch dźwięków"- instrumetny perkusyjne.

Nauczycielka rozdaje wszystkim dzieciom instrumenty. Dzieci zajmują dowolne miejsca w sali. Prowadząca wybiera jedno dziecko, które rozpocznie zabawę. Dziecko przez chwilę gra na swoim instrumencie, a następnie mówi imię dziecka, do którego wysła swój dźwięk. Wymienione dziecko wstaje, zajmuje miejsce obok dziecka, które go zawołało gra na swoim instrumencie swoją melodię i mówi imię następnego dziecka. Zabawa trwa tak długo, aż wszystkie dzieci będą siedzieć obok siebie, każde z nich po kolei jeszcze raz zagra swój dźwięk.

11."Minikoncert"- instrumenty perkusyjne.

Każde dziecko, dedykuje swój minikoncert na swoim instrumencie osobie siedzącej po jego lewej stronie. Tytuł koncertu brzmi „miłość” W drugiej rundce proponujemy zmianę tytułu na „Złość”, gniew, zazdrość, zdziwienie, radość itp.

12"Gdzie jest dyrygent?" Jedna osoba wychodzi z sali, pozostałe wybierają z pośród siebie dyrygenta. Osoba wraca i ma za zadanie odgadnąć, kto zmienia ruchy. Dyrygent pokazuje jakiś ruch np.: klaskanie, tupanie, drapanie się po głowie a wszyscy go naśladowują, po chwili zmienia na inny. Gdy już będzie rozpoznany on z kolei wychodzi za drzwi. W trakcie zabawy można włączyć muzykę lub polecić dzieciom śpiewanie znanej piosenki.

13"Improwizacja kontrolowana" Muzyka Marsz Radeckiego.

Jedno dziecko zostaje wybrane dyrygentem, staje na środku sali, włączamy muzykę. Dzieci stojące przed nim naśladowują jego ruchy np.: ruszanie małym palcem u ręki, ruszanie powiekami w rytm muzyki, podskoki, wymachy rąk itd. W trakcie muzyki można zmienić dyrygenta kilkakrotnie.

14" Gdzie są klucze?" Jedno dziecko wychodzi z sali, pozostałe dzieci chowają ręce za plecy, jedno lub dwoje otrzymuje pęk kluczy i co jakiś czas będzie nimi potrząsać. Dziecko, które wraca do Sali ma zadanie odgadnąć, kto potrząsa kluczami dla utrudnienia dzieci mogą śpiewać piosenkę lub można włączyć melodię z magnetofonu.

15"Interpretacja wierszy" Dzieci opracowują wiersze według instrukcji z książki Beatrix Podolskiej „Dźwięczące wiersze” Dobierają odpowiednie instrumenty i w grupach prezentują swój utwór.

16.,,Iskierka przyjaźni" Dzieci siedzą w kole na dywanie, siad skrzyżny i trzymają się za ręce, nauczyciel wyznacza jedno dziecko, aby „puściło” iskierkę tzn.: ścisnęło rękę kolegi po

prawej stronie lub lewej. Wszyscy mówią najpierw tekst: Iskierkę przyjaźni puszczam w krąg niech przyjazna i wesoła wróci do mych rąk. Nauczyciel może powtórzyć kilkakrotnie zabawę, za każdym razem wyznacza inne dziecko.

17. „Turek” Jedno dziecko zostaje wybrane do środka koła. Dzieci siedzą w kręgu, siad skrzyżny i mówią: siedzi Turek po turecku i tak sobie myśli.

Dz.: dobrze by to było, żeby goście przyszli.

Wszyscy: stuk puk, stuk puk,

Dz.: kto tam?

Wszyscy: goście z dalekiego kraju

Dz.: no to proszę do pokoju

Wszyscy: babcia uboga, boli ją noga, kosturkiem stuka, chlebusia szuka (wybrane dziecko w tym czasie wstaje i okrąża Turka udając stukanie kijkiem)

Dz.: wejźz babciu, wejźz (babcia siada w siadzie skrzyżnym na środku koła Turka)

Znowu dzieci powtarzają początek zabawy do momentu no to proszę na pokoje.

Wszyscy: dziadek ubogi, bolą go nogi, kosturkiem stuka, chlebusia szuka. (Wybrane dziecko wstaje udaje zmęczonego i siada koło Turka)

Początek zabawy.

Wszyscy: kurka czubatka z zeszłego latka, znosiła jaje, gosposia łaje. (Wybrane dziecko wstaje naśladuje kurę i siada przy Turku)

Dz.: wejźz kurko wejźz

Wszyscy powtarzają początek zabawy.

Wszyscy: zajaczek szaraczek, psy go goniły już ledwo sapie, już nie ma siły. (Wybrane wcześniej dziecko udaje zajaczka okrąża Turka i siada koło niego)

Dz.: wejźz zajaczku wejźz

Wszyscy:., gdy się wszyscy poschodzili krakowiaka zatańczyli, śpiewają piosenkę: Krakowiaczek jeden miał koników siedem pojechał na wojnę został mu się jeden siedem lat wojował szabli nie wyjmował szabla zardzewiała wojny nie widziała.

Dzieci w środku wstają biorą się za ręce i kręcą się dookoła.

18. „Jak wygląda twój kolega?” Dwoje dzieci siedzi na przeciw siebie i uważnie się sobie przyglądają, reszta dzieci siedzi w kole, siad skrzyżny, później odwracają się do siebie plecami. Teraz dopiero się dowiadują od nauczyciela, że mają odpowiadać na pytania dotyczące wyglądu kolegi. Pytania te zadają dzieci podzielone na dwie grupy, kolegów siedzących w środku. Pytania zadaje dziecku w środku drużyna przeciwna i na odwrót. Nauczyciel zapisuje punkty karne, jeśli dziecko w środku się pomyli, wygrywa drużyna, która ma najmniej punktów.

19. „Tak mówiła moja babcia” Nauczyciel opowiada jakąś historię z własnego dzieciństwa, co jakiś czas wplata w to polecenie jednocześnie wykonuje gesty stosowane do tekstu (np.: głaszcze się po brzuchu, czesze włosy, drapie za uchem itp.) Dzieci uważnie słuchają nauczyciela i obserwują jego gesty. Dzieci powinny wykonywać polecenia, ale tylko wtedy, gdy nauczycielka poprzedzi je zdaniem: Tak mówiła moja babcia. Nauczyciel w czasie opowieści zmienia tonację głosu, rytm, by zmylić dzieci. Jeśli jakieś dziecko się pomyli daje fant. Przykładowy tekst:

Lubiłam odwiedzać moją babcie. Piekła wspaniałe pączki i gotowała najwspanialsze pierogi. Często mnie napominała, uczesz włosy, umyj ręce, mówiła (nauczycielka pokazuje) Tak mówiła moja babcia zjadaj wszystko, co masz na talerzu. Po południu wychodziła ze mną do parku nie pokazuj języka, upominała mnie. Nie zawsze jej słuchałam. Tak mówiła moja babcia, jeśli chcesz skłamać, lepiej podrap się za uchem.

20. Zabawa pt.: „Czerwony Kapturek” Nauczycielka dzieli dzieci na kilka grup. Przydziela grupom bohatera bajki. Np.: Czerwony Kapturek, babcia, wilk, gajowy. Dzieci siedzą w grupach a nauczycielka czyta bajkę, a osoby z tej grupy, które usłyszą swoją nazwę np.: wilk wstają, obracają się wokół własnej osi i siadają. Nie można się zagapić. Jeśli grupa się zagapi to osoba z tej grupy daje fant, wygrywa ta grupa, która nie dała fantów.

Przykładowy tekst: Pewnego dnia Czerwony Kapturek szedł do Babci. A Babcia jak to Babcia – znów chora. Martwiła się o Czerwonego Kapturka, który często ją odwiedzał, bo Gajowy mówił jej ostatnio, że w lesie grasuje wilk, który może zrobić krzywdę małemu Czerwonemu Kapturkowi. A Gajowy jak na dobrego Gajowego przystało wiedział, co mówi. Znał dobrze podstępного Wilka. Można wykorzystać inne bajki. Można wybrać jedno dziecko, które będzie pisało punkty karne dla wszystkich grup.

21 „Blyskawiczni artyści”

Dzieci dzielą się na dwie grupy. Każda grupa wysyła swojego „artystę” do nauczycielki. Ta szeptem mówi każdemu nazwę jakiegoś przedmiotu, zwierzęcia lub innej rzeczy do narysowania. Artyści biegiem wracają do swoich grup i na uprzednio przygotowanych kartonach zaczynają rysować zlecony temat. Gdy dzieci z grupy rozpoznają, co rysuje ich przedstawiciel gromkim krzykiem oznajmiają nazwę.

22. „Trzymaj –puść”

Dzieci zabawy stojąc w kole trzymają sznur odpowiadający długością obwodowi koła. Jedno dziecko, stoją w środku, koła, co pewien czas wskazuje palcem na ręce kogokolwiek z trzymających i woła: „puść” lub „trzymaj”. Zabawa polega na tym, że wtedy, gdy stojący w środku woła puść należy sznurek trzymać i odwrotnie. Okrzyki te padają na zmianę, raz w formie rozkazu, raz prośby, co utrudnia orientację. Ten, kto się pomyli, odchodzi z gry. Wygrają te dzieci, które pozostaną do końca.

23. „Smażenie marmolady”- Wszystkie dzieci siadają na krzeselkach w kręgu. Nauczycielka- dyrektor fabryki rozpoczyna smażenie marmolady wieloowocowej i smaży np.: śliwki, z jabłkami – dzieci z takimi wizytówkami zmieniają miejsca. Smażymy „zgodnie z wizytówkami wiśnie, gruszki, brzoskwinie. Na hasło „marmolada wieloowocowa” wszyscy zmieniają miejsca, prowadząca zabawę także siada. Dla „kogo braknie miejsca na krzeselku ten prowadzi zabawę.

24. „Myśliwy i zajączek”- Dzieci stoją w kole. Wybieramy dwoje dzieci, którym zasłaniamy oczy. Umawiamy się, że będą pełnić rolę myśliwego i zajączka, pozostałe dzieci to przyjaciele zajączka. Polowanie odbywa się w środku koła. Myśliwy chce upolować zajączka, więc co jakiś czas klaszcze w dłonie, zajączek odpowiada mu trzema klaśnięciami. Myśliwy tylko trzy razy może sprawdzić, gdzie znajduje się zajączek. Jak wykorzysta wszystkie szanse i nie upoluje zajączka, to następuje zmiana ról. Jeżeli upoluje, to wybrane osoby z koła przejmują rolę myśliwego i zajączka.

25. Polka Trisch-trasch J. Strauss –gazetowa orkiestra.

Ustawienie – w 4 grupach, każdy trzyma w ręku jedną stronę gazety na stojąco:

1 grupa: 2 uderzenia gazety

2 grupa: 3 uderzenia palcem o gazetę

3 grupa: 2 lub 6 tupnięć na gazetę

4 grupa: 2 zgniatania gazety.

26. Guzik plotkarz. Każde dziecko wybiera sobie jeden guzik, dzieci przez 5 minut spacerują po sali i wymieniają się guzikami, muszą powiedzieć czyj to guzik i dlaczego ta dana osoba go sobie wybrała. Po 5 minutach wszyscy siedzą na swoich miejscach i mówią, od kogo mają guzik i dlaczego ta osoba go wybrała.

27. Zabawy z welną Ułóż tak jak ja: Dzieci dobierają się w pary, jedna osoba układa z nitki wymyślony przez siebie wzór a druga osoba z pary musi odwzorować ten wzór.

28. Abstrakcyjny obrazek Każde dziecko wybiera sobie jedną nitkę dzieci stoją w kole i rzucają na środek dywanu swoją nitkę, kiedy wszyscy już rzucą spacerują dookoła tej „kompozycji”, przypatrują się i mówią jakie obrazki widzą.

29. „Jeż” Arkusze szarego papieru przyklejone do stolika. Dzieci odrysowują swoje dłonie na szarym papierze wędrują od stolika do stolika. Następnie zakolorowują te dłonie na nich kontur liścia, składają z koła origami jeża dorysowują tułów.

30. „Latawiec” Kreślenie poziomych kresiek, kiedy cała kartka będzie zakreślona, składanie latawca z kwadratu z bazy „lody”, doklejanie ogona z małych kwadratów origami.

Bibliografia:

1. Jadwiga Jastrząb: Gry i zabawy w terapii pedagogicznej, Warszawa 1994r.
2. Hanna Rodak, Danuta Nawrocka: Od obrazka do słowa. Gry rozwijające mowę dziecka.
3. A. Brzezińska, T. Czuba: Dziecko w zabawie i świecie języka.
4. J. Głodkowska: Zabawa i nauka w kręgu baśni.
5. M. Kielar-Turska, B. Muchacka: Stymulacyjna i terapeutyczna funkcja zabawy.
6. E. M. Minczakiewicz: Zabawa w rozwoju poznawczym i emocjonalno-społecznym dzieci o zróżnicowanych potrzebach i możliwościach.
7. S. Dorance: Zajęcia twórcze w przedszkolu. Przedmioty i obrazy.
8. D. Megrier: Zabawy teatralne w przedszkolu.
9. B. Muchacka, I. Suchanek: Zabawy tropiące w edukacji przedszkolnej.
10. M. L. Winninger: Zabawy matematyczne i logiczne w przedszkolu.
11. D. Chauvel, V. Michel: Gry i zabawy w przedszkolu.
12. P. Warner: Baw się i ucz przedszkolaku.
13. M. Malakiewicz: Jarmark logopedyczny. Wybór zabaw wspomagających mowę przedszkolaków.
14. M. Jachimaska: Grupa bawi się i pracuje. Oficyna Wydawnicza UNUS, Wrocław 1994.
15. J. Jastrząb: Gry i zabawy w terapii pedagogicznej.
16. M. Piszczek: Terapia zabawą.
17. W. Szuman: Zabawy z najmłodszymi.
18. M. Jąder: Krok w kierunku kreatywności. Zabawy i ćwiczenia. Impuls, Kraków 2008.
19. L. Bzowska, R. Kownacka, M. Lorek, A. Sowińska: Z zabawą i bajką w świecie sześciolatka. Impuls, Kraków 2005.
20. M. Malkiewicz: Chodźmy się bawić, 150 zabaw dla dzieci. Harmonia, Gdańsk 2009.
21. M. Bogdanowicz: W co się bawić z dziećmi?. Harmonia, Gdańsk 2010.

22. Urszula Bissinger –Ćwierz : Muzyka i ruch dla każdego. KLANZA, Lublin 2007.
23. Mariola Jäder: Techniki plastyczne rozwijające wyobraźnię, Impuls, Kraków 2007.
24. Anna Sowińska, Lucyna Bzowska: Zabawa z wełną , KLANZA, Lublin 2009.
25. Robert Domań: Metody Pedagogiki zabawy w pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym. Wyd. Przedszkolak, Lublin 2003.
26. Robert Domań , Iwona Biśto, Jolanta Kaszyca: Tańce , pąsy i zabawy przy muzyce dla dzieci w wieku przedszkolnym. Wyd, Przedszkolak, Lublin 2003.
- Beatrix Podolska: Dźwięczące wiersze, Impuls, Kraków 2008.
27. Marta Bogdanowicz: Przytulanki, czyli wierszyki na dziecięce masażyki. Harmonia, Gdańsk 2008.